

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 23 септември 2026 г.
(OR. en)

13549/26

STAT 12
FIN 1351

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 17 септември 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 474 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
относно правилата, приети от органа по назначаването на всяка
институция с цел прилагане на Правилника за длъжностните лица

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 474 final.

Приложение: COM(2026) 474 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.9.2026 г.
COM(2026) 474 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно правилата, приети от органа по назначаването на всяка институция с цел
прилагане на Правилника за длъжностните лица**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ И ЦЕЛИ НА ДОКЛАДА

Съгласно член 336 от Договора за функционирането на Европейския съюз Европейският парламент и Съветът определиха с регламент Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз¹ (наричан по-нататък „**Правилник за длъжностните лица**“) и Условията за работа на други служители на Съюза (наричани по-нататък „**УРДС**“).

Въпреки че тези законодателни актове уреждат правоотношенията между институциите² (и агенциите³) на ЕС и техните служители, те не са изчерпателни, тъй като изрично упълномощават институциите и агенциите на ЕС да приемат допълнителни правила за прилагане по редица въпроси.

Като част от **реформата от 2014 г. на Правилника за длъжностните лица**⁴ съзаконодателите въведоха механизми, с които да се увеличи **съответствието** със законодателната уредба и да се засили ефективното **управление**, като същевременно се даде възможност на институциите и агенциите да се ползват с автономност при прилагането на Правилника за длъжностните лица и УРДС по отношение на своите служители.

След тази реформа съгласно **член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица** на всеки три години Комисията трябва да представя доклад за правилата за прилагане на Правилника за длъжностните лица, приети от органа по назначаването на всяка институция и от органа, оправомощен да сключва договори за наемане на работа, за да се приложат УРДС. Тъй като в член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица не се посочва, че всеки доклад трябва да обхваща тригодишен период, е възможно да се обхване по-дълъг период, ако това е целесъобразно, по-специално с оглед представянето на по-пълнен и изчерпателен доклад.

Първият доклад съгласно член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица беше публикуван през 2017 г.⁵, а вторият доклад — през 2021 г.⁶ Като се има предвид, че последният доклад обхващаше периода от 1 януари 2017 г. до 31 декември 2019 г., е целесъобразно третият доклад да обхваща четиригодишен период, за да се представят

¹ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

² Подробно определение и списък на институциите за целите на настоящия доклад са представени на страница 10.

³ За подробности вж. стр.13 и приложение IV.

⁴ Регламент (ЕС, Евратом) № 1023/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за изменение на Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и на Условията за работа на другите служители на Европейския съюз, ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 15—62.

⁵ Обхваща периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2016 г. Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно правилата, приети от органа по назначаването на всяка институция с цел прилагане на Правилника за персонала (COM(2017)632 final) (наричан по-нататък **докладът за 2014—2016 г.**).

⁶ Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно правилата, приети от органа по назначаването на всяка институция с цел прилагане на Правилника за персонала (COM(2021)258) (наричан по-нататък **докладът за 2017—2019 г.**).

по-актуални данни. Настоящият доклад обхваща периода от **1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г.**

Заедно с регистъра на правилата за прилагане, поддържан от Съда на Европейския съюз⁷, докладът е средство, което позволява **прозрачност** и насърчава **последователното прилагане на Правилника за длъжностните лица и на УРДС**⁸, като същевременно благодарение на него правилата са **достъпни за гражданите** на Европейския съюз.

2. СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОКЛАДА

За да изготви доклада, Комисията поиска от всички институции да актуализират списъка на правилата за прилагане, съставен за целите на доклада за 2017—2019 г. Първо, институциите трябваше да актуализират списъка, включен в доклада за 2017—2019 г., така че той да отразява всички решения за прилагане на Правилника за длъжностните лица и УРДС, които са били в сила през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г.

Впоследствие Комисията сравни предоставената информация с правилата, записани в регистъра, администриран от Съда на Европейския съюз.

Информацията относно разпоредбите за прилагане, приложими в агенциите, беше събрана по същия начин, както и при изготвянето на предходните два доклада, въз основа на изчерпателните данни на службите на Комисията, отговарящи за координацията на отношенията с изпълнителните агенции, децентрализираните агенции и съвместните предприятия по въпроси, свързани с човешките ресурси.

Събирането на информация приключи на 20 юни 2024 г. Окончателната проверка на всички данни от всяка институция приключи на 22 ноември 2024 г. Данните относно агенциите бяха събрани и проверени на вътрешно ниво през май 2024 г.

3. КЛЮЧОВИ ЕЛЕМЕНТИ НА ДОКЛАДА

Представяне на правилата за прилагане

В дял 1 са описани механизмите за осигуряване на последователно прилагане на Правилника за длъжностните лица, като е направен преглед на различните видове правила, които могат да бъдат приети от орган по назначаването, за да се приложи Правилникът за длъжностните лица, или от орган, оправомощен да сключва договори за наемане на работа, за да се приложат УРДС.

Количествена оценка/прозрачност

Дял 2 съдържа изчерпателен списък на всички правила за прилагане, приети от органа по назначаването или от органа, оправомощен да сключва договори за наемане на работа на различните институции и агенции, като по този начин се дава ясен и прозрачен отчет за настоящата ситуация във всички институции и в агенциите.

⁷ На разположение е в обществено достъпното интернет приложение „Комуникационен и информационен ресурсен център за администрации, предприятия и граждани“ (наричано по-нататък **CIRCABC**).

⁸ Вж. съображение 32 от Регламент (ЕС, Евратом) № 1023/2013 от 22 октомври 2013 г.

По-специално, в съгласие със съответните институции, Комисията изготви таблици, в които подробно се описва ситуацията във всяка от десетте институции през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г. Въз основа на тези таблици Комисията състави обща таблица, в която се прави общ преглед на ситуацията в институциите по време на референтния период.

В друга обща таблица се прави обобщен преглед на правилата, приложими в агенциите към 31 декември 2023 г.

С таблиците се идентифицират областите, за които съответните органи по назначаването или органи, оправомощени да сключват договори за наемане на работа, са приели правила, и степента, до която отделните органи са се възползвали от правомощието си за приемане на правила.

Направени са констатации относно основните промени по отношение на броя и вида на правилата, приети в институциите и агенциите, от последния период на докладване.

Качествена оценка/съответствие

В доклада се представя как органите по назначаването или органите, оправомощени да сключват договори за наемане на работа, спазват рамката, установена с Правилника за длъжностните лица и УРДС, като се обръща особено внимание на областите, по които органите (все още) не са използвали правомощието си да приемат правила.

В доклада се посочват също така евентуални несъответствия с Правилника за длъжностните лица и с УРДС по отношение на спазването на задължението за приемане на правила за прилагане, когато това се изисква, както и на наложената процедура за приемане на съответното правило за прилагане.

Освен това в него се разглеждат основните промени, настъпили в сравнение с предходния период на докладване, по-специално що се отнася до новите области, обхванати от приетите правила, и степента на сближаване между институциите по отношение на областите на тези правила.

И накрая, в доклада се предоставя преглед на правилата за прилагане в регистъра, администриран от Съда на Европейския съюз.

4. ПЕРСПЕКТИВИ

Комисията ще трябва да представи следващия доклад въз основа на член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица, като по принцип той ще обхваща разпоредбите за прилагане, които са в сила в периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.

Комисията състави настоящия доклад въз основа на данни, предоставени от институциите и агенциите. Отговорността за пълнотата и точността на тези данни се носи от съответната институция или агенция.

Съдържание

ДЯЛ 1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ПРИЛАГАНЕ.....	5
а) Правила, приети по споразумение между институциите на Съюза (Règles arrêtées d'un commun accord)	6
б) Общи разпоредби за прилагане (Dispositions générales d'exécution)	6
в) Други правила за прилагане	8
ДЯЛ 2. КОЛИЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА/ПРОЗРАЧНОСТ	11
а) Правила за прилагане в институциите	11
б) Правила за прилагане в изпълнителните агенции, децентрализираните агенции и съвместните предприятия	14
ДЯЛ 3. КАЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА/СЪОТВЕТСТВИЕ	16
а) Спазване на Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители.....	17
б) Регистър, воден от Съда на Европейския съюз	27
ДЯЛ 4. ОБОБЩЕНИЕ	31

ДЯЛ 1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ПРИЛАГАНЕ

МЕХАНИЗМИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОСЛЕДОВАТЕЛНО ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА

→ *Каква система е предвидена в Правилника за длъжностните лица по отношение на неговото прилагане?*

→ *Как Правилникът за длъжностните лица постига последователно прилагане на съдържанията се в него разпоредби?*

В настоящия дял са представени различните видове правила за прилагане на Правилника за длъжностните лица и УРДС по смисъла на член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица.

Обща черта на всички тези правила е, че те не засягат широката общественост. Поради това те не подлежат на публикуване в Официален вестник на Европейския съюз. За да бъдат обаче приложими към съответния персонал, съгласно член 110, параграф 4 от Правилника за длъжностните лица правилата трябва да бъдат сведени до знанието на този персонал.

Следва да се отбележи от самото начало, че от 2014 г. в законодателната рамка не са извършвани промени. Тъй като съзаконодателите не са въвели нови видове правила за прилагане, настоящият доклад следва същата структура на представяне, която бе използвана и в предходните два доклада.

В обхвата на доклада попадат следните правила:⁹¹⁰

⁹ В доклада не са включени делегираните актове, приети на основание на членове 111 и 112 от Правилника за длъжностните лица. Тези актове са следствие от упражняването от Комисията (или, преди реформата от 2014 г. на Правилника за длъжностните лица, от Съвета) на специфичното ѝ (му) правомощие за приемане на правила с общо действие за всички служители на институциите на ЕС. От друга страна, правилата за прилагане по смисъла на член 110 от Правилника за длъжностните лица се приемат от дадена институция въз основа на правомощието ѝ като орган по назначаването и се прилагат само за служителите на тази институция.

¹⁰ В Правилника за длъжностните лица и в УРДС се използват различни степени на задължение и различни формулировки, когато се прави позоваване на правила за прилагане, които трябва да бъдат приети от орган по назначаването или от орган, оправомощен да сключва договори за наемане на работа (например „приема“, „приема, ако счете за целесъобразно“, „може да определи подробни правила“). За целите на списъците по настоящия дял се посочват всички правила, на които се позовават Правилникът за длъжностните лица или УРДС, независимо от тяхната формулировка.

а) Правила, приети по споразумение между институциите на Съюза (*Règles arrêtées d'un commun accord*)

В Правилника за длъжностните лица и УРДС за прилагането на определени разпоредби се предвижда да бъдат приети правила по споразумение между институциите на Съюза.¹¹ Това се отнася до следните въпроси:

<i>Правилник за длъжностните лица</i>	
Член 9 + приложение II, член 2	Процедура за учредяване на общата съвместна комисия (COPARCO)
Член 10, параграф 1	Процедура за назначаване на членове на Комитета по Правилника за персонала
Член 37, буква б)	Общи правила за съставяне на списък с организации, чиято дейност е посветена на интересите на Съюза
Член 45, параграф 2	Умения за работа с трети език преди първото повишение
Член 57	Годишен отпуск
Член 61	Списък на официалните празници
Член 72, параграф 1	Здравно осигуряване
Член 73, параграф 1	Осигуряване срещу риск от професионално заболяване или злополука
Член 76а	Финансова помощ под формата на увеличение на пенсията на преживял(а) съпруг(а), който/която страда от тежко или продължително заболяване или е инвалид
Приложение VII, член 17, параграф 2	Специален редовен превод на част от възнаграждението
<i>Условия за работа на другите служители</i>	
Член 28а, параграф 10	Подробни правила относно разпоредбите за предоставяне на обезщетение за безработица на срочно наети служители

б) Общи разпоредби за прилагане (*Dispositions générales d'exécution*)

С Правилника за длъжностните лица и УРДС се предоставят специални правомощия съответно на органа по назначаването и органа, оправомощен да сключва договори за

¹¹ В Правилника за длъжностните лица не е определен процесът на приемане на правило по споразумение между институциите на Съюза. Разработеният в междуинституционалната практика процес е подробно описан в доклада за 2014—2016 г.

наемане на работа, да приемат общи разпоредби за прилагане¹². Това се отнася до следните въпроси:

Правилник за длъжностните лица

Член 27, параграф 2	Подходящи мерки след установяване на значителна липса на баланс между гражданите на различни държави членки сред длъжностните лица
Член 32, параграф 2	Класиране в стъпка при назначаването
Член 42 а	Отпуск за отглеждане на дете, самотни родители
Член 43	Годишен доклад относно способностите, ефикасността и поведението в службата
Член 45 а, параграф 5	Назначаване на длъжностни лица от функционална група AST на длъжност във функционална група AD („сертифициране“)
Член 72, параграф 1	Възстановяване на медицински разноски
Приложение VII, член 3, параграф 1	Надбавка за образование
Приложение VII, член 9, параграф 1	Разноски за пренасяне
Приложение VII, член 13а	Мисии
Приложение VII, член 13, параграф 2, буква б) —	Размер на разноските за мисии в трети държави
Приложение VIII, член 11, параграф 2	Входящо прехвърляне на пенсионни права
Приложение IX, член 2, параграф 3	Административни разследвания
Приложение X, член 3 ¹³	Извънредно прилагане на приложение X към длъжностни лица, които временно са преназначени в централата

Условия за работа на другите служители

Член 12, параграф 1	Подходящи мерки след установяване на значително неравновесие между гражданите на различни държави членки сред срочно наетите служители
Член 12, параграф 5	Процедури по наемане на срочно наети служители
Член 54	Прекласиране на срочно наети служители по член 2, буква е)
Член 56	Назначаване и използване на срочно наети служители по член 2, буква е)

¹² Процесът на приемане на общите разпоредби за прилагане е описан в доклада за периода 2014—2016 г.

¹³ Следва да се отбележи, че в своето решение от 26 февруари 2020 г. по дело C-427/18 P, ЕСВД срещу *Alba Aguilera и др.* Съдът постанови, че член 1, параграф 3 от приложение X към Правилника за длъжностните лица не съдържа задължение за органа по назначаването да приема общи разпоредби за прилагане за цялото приложение X. Според Съда в разпоредбата просто се предвижда процедурата, която трябва да се спазва, в случай че органът по назначаването реши да приеме общи разпоредби за прилагане за приложение X (вж. точки 77 и 83 от съдебното решение). Поради това член 1, параграф 3 от приложение X вече не е включен в доклада.

Член 79	Използване на договорно наети служители
Член 82, параграф 6	Назначаване на договорно наети служители
Член 86, параграф 1	Определяне на степента на договорно наети служители

За разлика от правилата, приети по споразумение между институциите, съдържанието на общите разпоредби за прилагане се определя от всяка институция¹⁴ в съответствие с принципа на автономност на всяка институция в качеството ѝ на работодател, който принцип е признат в член 13, параграф 2 от Договора за Европейския съюз и член 298 от Договора за функционирането на Европейския съюз.¹⁵

Общите разпоредби за прилагане се приемат от компетентния орган на всяка институция след консултации с Комитета по персонала и Комитета по Правилника за персонала, съгласно член 110, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица и член 141, първа алинея от УРДС.¹⁶ В член 142 от УРДС се предвижда, че общите разпоредби за прилагане по член 110 от Правилника за длъжностните лица се прилагат за служителите, обхванати от УРДС, когато по силата на УРДС разпоредбите на Правилника за длъжностните лица се прилагат за тези служители.

Според съдебната практика на Съда на Европейския съюз изразът „общи разпоредби за прилагане“ в член 110, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица се отнася преди всичко до общите разпоредби за прилагане, които са изрично предвидени в някои специални разпоредби на Правилника за длъжностните лица. При изключителни обстоятелства обаче задължение за приемане на правила за прилагане, при спазване на процедурните изисквания по член 110, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица, може да възникне и когато Правилникът за длъжностните лица не съдържа изрична разпоредба за приемане на общи разпоредби за прилагане. Според Съда такъв именно може да бъде случаят, *когато разпоредбите на Правилника за персонала са до такава степен неясни и неточни, че не могат да се приложат, без да се стигне до произволна преценка*.¹⁷

в) Други правила за прилагане

В Правилника за длъжностните лица и УРДС също така изрично се предвиждат правомощия съответно за органа по назначаването на всяка институция и за органа,

¹⁴ В областта на възстановяването на медицински разноси в рамките на общата здравноосигурителна схема обаче Комисията прие, въз основа на Общите правила за здравното осигуряване на длъжностните лица на Европейския съюз, общи разпоредби за прилагане, които се прилагат за служителите на всички институции и агенции.

¹⁵ Този принцип на автономност на всяка институция в качеството ѝ на работодател бе потвърден от съдебната практика — вж. решение от 5 юли 2011 г., *V срещу Европейски парламент*, F-46/09, точка 135 и решение от 28 април 2017 г., *Azoulay и др. срещу Европейски парламент*, T-580/16, точка 57 и цитираната съдебна практика.

¹⁶ Подробен преглед на процеса на приемане на общи разпоредби за прилагане е направен в доклада за 2014—2016 г.

¹⁷ Вж. решение на Съда от 26 февруари 2020 г. по дело C-427/18 P, *ЕСВД/Alba Aguilera и др.*, точка 57 и цитираната съдебна практика.

оправомощен да сключва договори за наемане на работа, на всяка институция¹⁸ да приемат други правила за прилагане, без да се описва по-подробно процедурата за приемане.

За следните въпроси са изрично предвидени други правила за прилагане:

<i>Правилник за длъжностните лица</i>	
Член 2	Определяне на правомощията на органа по назначаването
Член 5 , параграф 4	Определяне на видовете длъжности
Член 9 , параграф 2	Състав и процедури на органите (комитетите)
Член 22в	Подаване на сигнали за нередности
Член 51, параграф 1	Процедури при професионална некомпетентност
Член 55, параграф 3	Дежурства
Член 55, параграф 4	Правила за гъвкаво работно време
Член 55а + приложение IVa, член 5	Работа на непълно работно време
Член 55б	Работа на половин щат
Член 56 + приложение VI, член 3	Извънреден труд
Член 96	Длъжностни лица на Комисията, които работят в делегация на Съюза, и длъжностни лица на ЕСВД, които трябва да изпълняват задачи за Комисията като част от задълженията си
Приложение VII, член 14, параграф 2	Надбавка за представителни разходи
Приложение IX, член 30	Дисциплинарни производства
Приложение X, член 2	Преместване на длъжностни лица на служба в трети държави
Приложение X, член 5, параграф 2	Квартирни разноски за длъжностни лица на служба в трети държави
Приложение X, член 10, параграф 3	Надбавка за условия на живот
Приложение X, член 23	Възстановяване на наема на длъжностни лица на служба в трети държави
Приложение XIII, член 30, параграф 3	Назначаване на длъжностни лица, които имат специални отговорности, на длъжност „началник на отдел или равностойна длъжност“ или „съветник или равностойна длъжност“ преди 31 декември 2015 г.

¹⁸ В един случай (по отношение на длъжностните лица на Комисията, които работят в делегация на Съюза, и длъжностните лица на ЕСВД, които трябва да изпълняват задачи за Комисията като част от своите задължения) с член 96 от Правилника за длъжностните лица се предвижда съвместно оправомощаване на Комисията и на ЕСВД.

Условия за работа на другите служители

Член 28а, параграф 2	Разпоредби за предоставяне на обезщетение за безработица на срочно наети служители
Член 42	Условия за плащанията за придобиване или запазване на пенсионни права в държавата по произход
Член 96, параграф 2	Обезщетение за безработица на договорно наети служители
Член 112	Условия за плащанията за пенсионни права, осигуряване за безработица, инвалидност, застраховка живот и здравно осигуряване в държавата, където последно е било осигурявано лицето
Член 125, параграф 1	Парламентарни сътрудници

Освен това институциите са приели правила за прилагане и в случаи, които не са изрично предвидени в Правилника за длъжностните лица и УРДС, когато е имало нужда от прилагане на разпоредбите чрез по-подробни правила. Процесът на приемане на тези други правила за прилагане зависи от административната практика на съответната институция. С оглед на прозрачността докладът съдържа пълен списък на останалите правила за прилагане, приети от институциите, независимо от използваната процедура за приемане, заглавието или вида на юридическия акт на Съюза, в който са включени тези правила.

МЕХАНИЗМИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОСЛЕДОВАТЕЛНО ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА

→ *Институциите разполагат с автономност, що се отнася до прилагането на Правилника за длъжностните лица и УРДС спрямо техните служители. Тази автономност се упражнява в рамките на правната уредба, както е предвидено в Правилника за длъжностните лица.*

→ *В Правилника за длъжностните лица са предвидени специфични механизми за постигане на общ междуинституционален подход винаги, когато въпросът изисква такова хармонизиране.*

ДЯЛ 2. КОЛИЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА/ПРОЗРАЧНОСТ

ПРОЗРАЧНОСТ

→ *Кои правила са били в сила през съответния период и в кои области в институциите и агенциите?*

→ *Какви са основните промени в сравнение с предходния период на докладване по отношение на броя и вида на новоприетите правила?*

а) Правила за прилагане в институциите

В съответствие с член 13 от Договора за Европейския съюз и с членове 1, 1а и 1б от Правилника за длъжностните лица настоящият доклад се отнася до следните десет институции:¹⁹

- Европейския парламент (ЕП),
- Съвета,
- Европейската комисия (Комисията),
- Съда на Европейския съюз (Съда),
- Сметната палата (СП),
- Европейската служба за външна дейност (ЕСВД),
- Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК),
- Комитета на регионите (КР),
- Европейския омбудсман (ЕО) и
- Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД).

За целите на изготвянето на настоящия доклад деветте други институции предоставиха на Комисията информация за своите правила за прилагане. Успоредно с това Комисията направи справки в регистъра, воден от Съда на Европейския съюз.

Въз основа на тази информация и със съгласието на съответните институции Комисията изготви таблици, в които се описват подробно правилата в сила през периода от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г. във всяка от десетте институции, както следва:

- списък на правилата, приети по споразумение между институциите (приложение I);

¹⁹ Съгласно член 36, параграф 1 от Протокола (№ 4) за устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка по отношение на служителите на Европейската централна банка (ЕЦБ) се прилагат условията за работа на персонала на ЕЦБ.

- таблици, съдържащи общите разпоредби за прилагане и други правила за прилагане, приети от органа по назначаването или органа, оправомощен да сключва договори за наемане на работа, на всяка институция (**приложение II**);
- обща таблица, в която се прави сравнително обобщение на правилата за прилагане на Правилника за длъжностните лица и УРДС във всички институции (**приложение III**).

В таблиците е използвана обща методика:

- в тях се посочват правилата за прилагане, които са били в сила, поне частично, през обхванатия от доклада период (от 1 януари 2020 г. до 31 декември 2023 г.);
- правилата за прилагане са групирани по отделни тематични области, като е следвана структурата на Правилника за длъжностните лица и на УРДС;
- правилата за прилагане са посочени с референтен номер, дата на влизане в сила²⁰ и ако е приложимо, дата на изтичане на действието.

Приложен бе следният метод на преброяване:

- правилата за прилагане са преброени въз основа на списъците за всяка институция;
- всяко правило за прилагане е отчетено само веднъж дори когато обхваща повече от една тематична област²¹;
- всяко правило, с което се изменя вече съществуващо правило, не е отчетено отделно;
- ако дадено правило за прилагане е заменено през обхванатия от доклада период, то е отчетено само като едно правило за прилагане;²²
- Правилата, приети съвместно от една или повече институции, се отчитаха поотделно във всяка от съответните институции.²³

В трите таблици по-долу е посочен броят на правилата за прилагане, приети от институциите през първите три периода на докладване (2014—2016 г., 2017—2019 г. и 2020—2023 г.).

²⁰ Следва да се отбележи, че когато не е лесно да се определи датата на влизане в сила, вместо нея е посочена датата на приемане на правилото.

²¹ Изключение бе направено за „решенията омнибус“, приети от ЕСВД. Това са общи решения, с които се приемат вкупом и по аналогия няколко специални решения на други институции. В такива случаи е отчетен съответният брой специални решения.

²² Когато обаче общо правило за прилагане е заменено с друг вид правило за прилагане (или обратното), са отчетени две правила за прилагане (по едно за всяка категория правила).

²³ Това се отнася по-специално до съвместните решения на ЕСВД и Комисията относно служителите, работещи в делегациите на Съюза.

**БРОЙ ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ, ПРИЕТИ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ, В СИЛА
през първия период на докладване 2014—2016 г.²⁴**

	Правила, приети по общо съгласие	Общи разпоредби за прилагане	Други правила за прилагане	Общо
ЕП	10	19	38	67
Съвет	10	15	36	61
Комисия	10	24	61	95
Съд	10	11	19	40
СП	10	10	38	58
ЕСВД	10	23	39	72
ЕИСК	10	12	37	59
КР	10	15	30	55
ЕО	10	15	12	37
ЕНОЗД	10	16	21	47
Общо	100	160	331	591

**БРОЙ ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ, ПРИЕТИ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ, В СИЛА
през втория период на докладване 2017—2019 г.**

	Правила, приети по общо съгласие	Общи разпоредби за прилагане	Други правила за прилагане	Общо
ЕП	10	17	45	72
Съвет	10	15	37	62
Комисия	10	24	62	96
Съд	10	11	39	60
СП	10	10	32	52
ЕСВД	10	24	46	80
ЕИСК	10	12	44	66
КР	10	16	34	60
ЕО	10	17	14	41
ЕНОЗД	10	16	25	51
Общо	100	162	378	640

**БРОЙ ПРАВИЛА ЗА ПРИЛАГАНЕ, ПРИЕТИ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ, В СИЛА
през третия период на докладване 2020—2023 г.**

	Правила, приети по общо съгласие	Общи разпоредби за прилагане	Други правила за прилагане	Общо
ЕП	10	16	42	68
Съвет	10	15	30	55
Комисия	10	26	71	107
Съд	10	16	29	55
СП	10	11	29	50
ЕСВД	10	27	51	89
ЕИСК	10	12	40	62

²⁴ Тази таблица е изведена от таблицата в доклада за 2014—2016 г. В стойностите от първия доклад са направени малки корекции. Това се дължи на факта, че повечето институции откриха правила, които по невнимание са били изключени от доклада за 2014—2016 г. и които са били в сила през съответния период на докладване. Сега таблицата е актуализирана и отразява и тези корекции.

КР	10	16	30	56
ЕО	10	15	20	45
ЕНОЗД	10	16	22	48
Общо	100	170	364	635

Сравнението на таблиците показва, че между първия и втория период е настъпила сравнително значима промяна, докато броят на правилата е останал до голяма степен стабилен през третия период на докладване.

б) Правила за прилагане в изпълнителните агенции, децентрализираните агенции и съвместните предприятия

Настоящият доклад предоставя също така обзор на разпоредбите за прилагане, приети от изпълнителните агенции, децентрализираните агенции и съвместните предприятия („агенции“), които са били в сила към 31 декември 2023 г. Това се отнася до следните 54 агенции²⁵ по смисъла на член 1а, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица:

- 6 изпълнителни агенции,
- 36 децентрализирани агенции и органи на Съюза и
- 12 съвместни предприятия.

С реформата на Правилника за длъжностните лица от 2014 г. бе създадена нова рамка за приемането от агенциите на правила за прилагане на Правилника за длъжностните лица. Общият принцип, въведен с член 110, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица, е, че правилата за прилагане, приети от Комисията, се прилагат по аналогия за агенциите. За тази цел Комисията уведомява агенциите за всяко такова правило за прилагане незабавно след приемането му.

По изключение от принципа на аналогия всяка агенция може да реши, след консултация със своя комитет по персонала и след като получи съгласието на Комисията, да приема индивидуално решение, в което се посочва:

- неприлагането на определени правила на Комисията (неучастие);
- правила, които се различават от тези на Комисията;
- правила по въпроси, различни от обхванатите от правилата, приети от Комисията.

Ако значителен брой агенции се стремят да получат разрешение да не прилагат по аналогия правилата за прилагане на Комисията по определен въпрос, Комисията може да предостави хоризонтално споразумение, съгласно което агенциите могат да приемат индивидуално решение, без да е необходимо да подават официално искане (т.е. Комисията дава предварително съгласие), при условие че индивидуалното им решение следва образците на правила за прилагане, приложени към предварителното съгласие (наричани по-нататък „**образци на решения**“). Образците на решения се основават на правилата за прилагане на Комисията, но са адаптирани към

²⁵ Включена е и Европейската прокуратура, създадена през октомври 2017 г.

специфичността на агенциите и са изготвени в сътрудничество с представителите на агенциите. Този процес допринася за хармонизирането на прилагането на Правилника за длъжностните лица в различните агенции.

Общата таблица, представена като приложение IV към настоящия доклад, съдържа обобщение на броя и видовете разпоредби за прилагане, които са били приложими в агенциите към 31 декември 2023 г., като се прави разграничение между различните периоди на докладване от реформата на Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз през 2014 г.

В нея се използва следната методика:

- следва се структурата на Правилника за длъжностните лица и УРДС с цел по-лесно идентифициране на различните тематични области, за които агенциите са приели правила за прилагане;
- за всяка тематична област в таблицата се посочват различните сценарии, при които агенциите са приели своите правила.

По-специално в таблицата е посочено как са функционирали на практика механизмите, въведени през 2014 г.

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА МЕХАНИЗМИТЕ, ВЪВЕДЕНИ ПРЕЗ 2014 Г.

	Период 2014— 2016 г.	Период 2014— 2019 г.	Период 2014— 2023 г.
Правила за прилагане, приети от Комисията след реформата от 2014 г., за които Комисията е уведомила агенциите	23	29	29
Правила за прилагане в агенциите, които се прилагат по аналогия, след реформата от 2014 г. (член 110, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица)	593	749	925
Дерогации след 2014 г. (собствени правила или неучастие)	201	173	129
Предварителни съгласия на Комисията	14	27	29
Предварителни съгласия на Комисията в области, обхванати от правилата за прилагане на Комисията след 2014 г.	10	21	23 ²⁶
Предварителни съгласия на Комисията в области, които не са обхванати от правилата за прилагане на Комисията след 2014 г.	4	6	6
Дерогации — предварително съгласие на Комисията за неприлагане на правила за прилагане на Комисията след 2014 г.	1	3	3
Дерогации — Съгласие на Комисията с различни правила на агенциите (различаващи се от правилата за прилагане на Комисията или от образца на решение, предвиден в предварителното		5	7

²⁶ Това включва предварителните съгласия относно работата от разстояние и работното време, които вече не са в сила.

съгласие)			
Правила за прилагане, приети от агенциите въз основа на предварително съгласие	284	689	868

След реформата на механизма по член 110, параграф 2 от Правилника за длъжностните лица през 2014 г. агенциите широко прилагат правилата за прилагане на Комисията по аналогия или приемат свои собствени правила въз основа на образец на решение. Комисията даде съгласието си за неприлагане на правилата на Комисията само в три случая, които нямат отношение към агенциите (две решения на Комисията относно максималния срок за използване на временен персонал в службите на Комисията²⁷ и решение на Комисията относно функцията съветник²⁸). Комисията прие седем съгласия за приемане на правила за прилагане, които се различават от тези на Комисията или от образца на решение.

ПРОЗРАЧНОСТ

→ Докладът предоставя изчерпателен преглед на различните видове правила за прилагане, които са били в сила през съответния период във всички институции и агенции. Използването на обща методика дава възможност за сравнителен подход между институциите, като по този начин се повишава прозрачността.

→ Докладът сочи, че общият брой правила за прилагане остава сравнително стабилен във всички институции след последния период на докладване.

→ Докладът показва, че механизмите, въведени с реформата от 2014 г., за да се осигури последователно прилагане на правилата за служителите във всички агенции, продължават да се използват широко и продължават да бъдат ефикасни.

ДЯЛ 3. КАЧЕСТВЕНА ОЦЕНКА/СЪОТВЕТСТВИЕ

СЪОТВЕТСТВИЕ

→ Спазвали ли са институциите рамката на Правилника за длъжностните лица и на УРДС?

→ Има ли допълнително сближаване между институциите по въпросите, обхванати от приетите от тях правила за прилагане?

→ Какво е актуалното състояние на водения от Съда регистър?

²⁷ Решение С(2013)9028 на Комисията от 16 декември 2013 г. за изменение на Решение на Комисията от 28 април 2004 г. относно максималната продължителност на използването на временен персонал в службите на Комисията, Решение С(2019) 2548 на Комисията от 5 април 2019 г. за изменение на Решение на Комисията от 28 април 2004 г. относно максималната продължителност на използването на временен персонал.

²⁸ Решение С(2016)3214 на Комисията от 7 юни 2016 г. относно функцията съветник.

а) Спазване на Правилника за длъжностните лица и Условията за работа на другите служители

По-долу в доклада се разглежда в каква степен органите по назначаването и органите, оправомощени да сключват договори за наемане на работа, на институциите са използвали досега специфичните правомощия, дадени им съответно в Правилника за длъжностните лица и в УРДС, да приемат правила за прилагане (посочени в списъците по-долу в **рамка**). Специално внимание се обръща на тематичните области, за които органите (все още) не са използвали своите правомощия да приемат правила.

Освен това в доклада се посочват въпросите, по които институциите са приели правила за прилагане, които не са изрично предвидени в Правилника за длъжностните лица и в УРДС (посочени в списъците по-долу в **пунктирана рамка**).

В посочените по-горе списъци докладът посочва също така евентуални несъответствия с Правилника за длъжностните лица и с УРДС по отношение на спазването на задължението за приемане на разпоредби за прилагане, когато това се изисква, както и на наложената процедура за приемане на съответната разпоредба за прилагане. Това е изборът между правила по споразумение между институциите, общи разпоредби за прилагане и други правила за прилагане. Тези бележки в списъците са подчертани с **удебелен шрифт**.

И накрая, в този раздел на доклада се разглежда къде е поставен акцентът в регулаторната дейност през периода на докладване 2020—2023 г., що се отнася до областите, обхванати от правилата за прилагане.

Правилник за длъжностните лица

Дял I — Общи разпоредби

Член 2 — Упражняване на правомощията на орган по назначаването

Всички институции, освен една, са използвали оправомощаванията, за да приемат правила за прилагане във връзка с упражняването на правомощието на орган по назначаването. Някои институции са се възползвали от възможността за възлагане на това правомощие на друга институция или на междуинституционален орган.

Член 5, параграф 4 — Определяне на задълженията и правомощията, свързани с всеки вид длъжност

Всички институции са се възползвали от предоставената с Правилника за длъжностните лица възможност за по-подробно определяне на задълженията и правомощията, свързани с всеки вид длъжност. Една институция също е приела общи разпоредби за прилагане по този въпрос.

Член 9 + приложение II, член 2 — Процедура за учредяване на общата съвместна комисия (COPARCO)

Всички институции са приели по споразумение правило относно процедурите за учредяване на общата съвместна комисия.

Член 9, параграф 2 — Състав и процедури на органите (комитетите)

Всички освен една институция са използвали оправомощаването, за да определят състава и процедурата на органите.

Член 10 — Процедура за назначаване на членове на Комитета по Правилника за персонала

Всички институции са приели по споразумение правило относно процедурата за назначаване на членове на Комитета по Правилника за персонала.

Приложение XIII, член 30, параграф 3 — Назначаване на длъжностни лица, които имат специални отговорности, на длъжност „началник на отдел или равностойна длъжност“ или „съветник или равностойна длъжност“ преди 31 декември 2015 г.

Пет институции са определили разпоредби за дерогация от член 30, параграф 2 от приложение XIII към Правилника за длъжностните лица, що се отнася до назначаването на длъжностни лица със степен от AD 9 до AD 14, които имат специални отговорности, на длъжност „Началник на отдел или равностойна длъжност“ или „Съветник или равностойна длъжност“ преди 31 декември 2015 г.

Макар и да не се изисква изрично от Правилника за длъжностните лица, някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, уредени в дял I от Правилника за длъжностните лица: увреждания, мерки от социален характер, работа от разстояние, компенсаторно обезщетение за определени категории служители, работещи в Люксембург, правила относно Консултативния комитет по назначенията, стандарти за безопасност, както и преместване/мобилност.

Тематичните области, добавени от някои институции през периода 2020—2023 г., засягат работата от разстояние, правилата относно Консултативния комитет по назначенията и компенсаторното обезщетение за определени категории служители, работещи в Люксембург.

Дял II — Права и задължения на длъжностните лица

Член 22в — Вътрешни правила относно подаването на сигнали за нередности

Всички институции са приели правила за прилагане относно подаването на сигнали за нередности.

Някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, уредени в дял II от Правилника за длъжностните лица: етика и почтеност, недопускане на тормоз (включително по отношение на членовете на Европейския парламент), външни дейности (включително свързани с избори), местопребиваване, финансова отговорност, синдикални организации и обучение (включително по собствена инициатива).

Тематичните области, добавени от някои институции през периода 2020—2023 г., са свързани по-специално с жалби за тормоз, отнасящи се до членове на Европейския парламент, обучение по собствена инициатива и синдикални организации.

Дял III — Кариера на длъжностните лица

Член 27, параграф 2 — Подходящи мерки след установяване на значителна липса на баланс между гражданите на различни държави членки сред длъжностните лица

Само една институция е приела общи разпоредби за прилагане по този въпрос.

Член 32, параграф 2 — Класиране в стъпка при назначаването

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане, за да допуснат допълнително старшинство до най-много 24 месеца, за да се вземе предвид професионалният опит на длъжностно лице.

Член 37, буква б) — Съставяне на списък с организации, чиято дейност е посветена на интересите на Съюза

Всички институции са съставили по споразумение списък с организации, чиято дейност е посветена на интересите на Съюза.

Член 42а — Отпуск за отглеждане на дете, самотни родители

Всички институции са приели разпоредби за прилагане относно отпуска за отглеждане на дете, включително относно въпроса за признаването на статута на самотните родители с цел удвояване на продължителността на отпуска за отглеждане на дете. **Една институция обаче не е приела тези правила под формата на общи разпоредби за прилагане, както е предвидено в член 42а, параграф 1 от Правилника за длъжностните лица.**

Член 43 — Годишен доклад относно способностите, ефикасността и поведението в службата

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане за годишните доклади относно способностите, ефикасността и поведението в службата. Три институции са приели и други правила за прилагане по този въпрос.

Член 45, параграф 2 — Умения за работа с трети език преди първото повишение

Всички институции са приели правила по споразумение за прилагане на изискването, според което преди първото си повишение длъжностните лица трябва да докажат умения за работа с трети език.

Член 45а, параграф 5 — Назначаване на длъжностни лица от функционална група AST на длъжност във функционална група AD

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане на възможността длъжностни лица от функционална група AST да се назначават на длъжност във функционална група AD — т. нар. процедура за сертифициране. **Една институция обаче не е приела тези правила под формата на общи разпоредби за прилагане, както е предвидено в член 45а, параграф 5 от Правилника за длъжностните лица.**

Член 51, параграф 1 — Процедури при професионална некомпетентност

Осем институции са приели вътрешни разпоредби за установяване, преодоляване и коригиране на случаите на некомпетентност своевременно и по подходящ начин. **Една институция е приела тези правила под формата на общи разпоредби за прилагане.**

Някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, които са уредени в дял III от Правилника за длъжностните лица: средни ръководни длъжностни, наемане на висши длъжностни лица, изпитателен срок, командировка,

отпуск по лични причини, отпуск по семейни причини, отпуск в интерес на службата, повишаване в стъпка, потвърждаване на назначение на ръководна длъжност, повишение, пенсиониране и почетни отличия.

Тематичните области, добавени от някои институции през периода 2020—2023 г., се отнасят до географския баланс, отпуска по семейни причини, отпуска в интерес на службата и професионалната некомпетентност.

Дял IV — Условия на труд на длъжностните лица²⁹

Член 55, параграф 3 — Дежурства

Някоя институция не е установила подробни правила за прилагане на разпоредбите относно дежурството съгласно този член. Две институции обаче са приели разпоредби за прилагане относно дежурствата по смисъла на член 56б от Правилника за длъжностните лица.

Член 55, параграф 4 — Работно време/правила за гъвкаво работно време

Всички институции са въвели правила за гъвкаво работно време.

Член 55а + приложение IVа, член 5 — Работа на непълно работно време

Всички институции са установили подробни правила за прилагане на разпоредбите за работа на непълно работно време. Седем институции също са приели правила за работа от разстояние съгласно този член.

Член 55б — Работа на половин щат

Една институция е установила подробни правила за прилагане на члена относно работата на половин щат.

Член 56 — Извънреден труд

Седем институции са установили правила относно процедурата за разрешаване на извънреден труд или условията за фиксирана надбавка.

Член 57 — Годишен отпуск

Институциите не са установили правила по споразумение между тях относно годишния отпуск. В замяна на това девет институции са приели свои собствени правила по този въпрос.

Член 61 — Списък на официалните празници

Всички институции са изготвили по споразумение списък на официалните празници.

Някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, които засягат дял IV от Правилника за длъжностните лица: отпуск по майчинство, отпуск по болест, процедура за определяне на инвалидност, годишен медицински преглед, дежурства съгласно член 56б от Правилника за длъжностните лица, и отсъствия.

²⁹ Дял IV предоставя и специфични правомощия на Комисията (преди реформата на Правилника за длъжностните лица през 2014 г. — на Съвета) да определя посредством делегирани актове категориите длъжностни лица, имащи право на специални надбавки (работа на смени, дежурства, труд в особено тежки условия). Тези делегирани актове не са предмет на настоящия доклад, вж. бележка под линия 5.

Тематичните области, добавени от някои институции през периода 2020—2023 г., се отнасят по-специално до отпуска по майчинство, годишния отпуск, работата от разстояние, отпуска по болест, дежурствата съгласно член 56б от Правилника за длъжностните лица, и отсъствията. Институциите са приели разпоредби относно работата от разстояние съгласно различни разпоредби от настоящия дял, както и съгласно дял I.

Дял V — Заплата и социално осигуряване на длъжностните лица

Член 72, параграф 1 — Здравно осигуряване

Всички институции са изготвили правила по споразумение за здравно осигуряване.

Член 72, параграф 1 — Възстановяване на медицински разноски

След упълномощаване от страна на всички институции, както е предвидено в член 72, параграф 1, трета алинея от Правилника за длъжностните лица, Комисията прие правила, уреждащи възстановяването на разноски, които са приложими във всички институции.

Член 73, параграф 1 — Осигуряване срещу риск от професионално заболяване или злополука

Всички институции са изготвили правила по споразумение относно осигуряването срещу рисковете от професионално заболяване или злополука.

Член 76а — Финансова помощ под формата на увеличение на пенсията на преживял(а) съпруг(а), който/която страда от тежко или продължително заболяване или е инвалид

Всички институции са определили по споразумение правила за прилагане относно финансовата помощ под формата на увеличение на пенсията на преживял(а) съпруг(а), който/която страда от тежко или продължително заболяване или е инвалид.

Приложение VII, член 3, параграф 1 — Надбавка за образование

Всички институции са установили общи разпоредби за прилагане относно надбавката за образование.

Приложение VII, член 9, параграф 1 — Разноски за преместване

Всички институции са приели разпоредби за прилагане във връзка с разноските за преместване. **Една институция обаче не е приела тези правила под формата на общи разпоредби за прилагане, както е предвидено в член 9, параграф 1 от приложение VII към Правилника за длъжностните лица.**

Приложение VII, член 13, параграф 2, буква б) — Размер на разноските за мисии в трети държави

Две институции са определили таблицата с командировъчните разходи по време на мисии, които се провеждат в държави извън Европейския съюз.

Приложение VII, член 13а — Командировъчни разходи

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане във връзка с командировъчните разходи за мисия. Три институции са приели и други правила за прилагане по този въпрос.

Приложение VII, член 14, параграф 2 — Надбавка за представителни разходи

Нито една институция не е установила условия за възстановяване на нерегулярно направени представителни разходи.

Приложение VII, член 17, параграф 2 — Превод на част от възнаграждението

Всички институции са установили правила по споразумение за специален редовен превод на част от възнаграждението на длъжностно лице.

Приложение VIII, член 11, параграф 2 — Входящо прехвърляне на пенсионни права

Девет институции са приели общи разпоредби за прилагане за определяне на броя на годините осигурителен стаж от предишната служба, които се признават по пенсионната схема на Съюза на длъжностно лице, постъпващо на служба в Съюза след прекратяване на служебното му правоотношение с държавна администрация или национална или международна организация или след като е развивало дейност при статут на заето или на самостоятелно заето лице. **Една институция все още не е приела общи разпоредби за прилагане, както е предвидено в член 11, параграф 2 от приложение VIII към Правилника за длъжностните лица.** Една институция е приела и други правила за прилагане по този въпрос.

Почти всички институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, които са уредени в дял V от Правилника за длъжностните лица: семейни надбавки, надбавка за жилищни нужди чрез специално решение, лица, приравнени на дете на издръжка, годишни пътни разноски, място на произход, командировъчни и служебни пътни разноски, и прехвърляне на пенсионни права. В преобладаващата част от случаите институциите са избрали да приемат общи разпоредби за прилагане по тези въпроси.

Някои институции са приели също правила за прилагане относно заемите и авансите, изчислението на пенсионните права, участието в разноските за обществен транспорт, ранното пенсиониране и обезщетението за инвалидност.

Тематичните области, добавени от някои институции през периода 2020—2023 г., са свързани с командировъчните и служебните пътни разноски и участието в разноските за обществен транспорт.

Дял VI — Дисциплинарни мерки

Приложение IX, член 2, параграф 3 — Административни разследвания

Всички институции са приели правила за прилагане относно административни разследвания под формата на общи разпоредби за прилагане.

Приложение IX, член 30 — Дисциплинарни производства

Всички институции са приели правила за прилагане за дисциплинарни производства в по-общ план.

Една институция е приела правила за прилагане за разследвания относно конкурсните комисии на Европейската служба за подбор на персонал (EPSO), а една институция е приела правила за прилагане относно предотвратяването на измамите, корупцията и всякакви други незаконни дейности.

Дял VII — Обжалване

Една институция е приела правила за прилагане относно жалби по смисъла на членове 90 и 91 от Правилника за длъжностните лица.

Дял VIIa — Специални разпоредби, приложими към ЕСВД

Член 96 — Длъжностни лица на Комисията, които работят в делегация на Съюза, и длъжностни лица на ЕСВД, които трябва да изпълняват задачи за Комисията

Комисията и ЕСВД постигнаха съгласие по подробните условия относно това как длъжностните лица на Комисията, които работят в делегация на Съюза, приемат инструкции от ръководителя на делегацията и как длъжностните лица на ЕСВД, които трябва да изпълняват задачи за Комисията, приемат инструкции от Комисията.

Дял VIIIb — Специални и отменителни разпоредби, приложими по отношение на длъжностните лица на служба в трета държава

Приложение X, член 1, параграф 3 — Длъжностни лица на служба в трета държава

Комисията и ЕСВД приеха общи разпоредби за прилагане, приложими по отношение на длъжностните лица на Европейския съюз на служба в трета държава. В своята съдебна практика Съдът уточнява, че Правилникът за длъжностните лица не задължава институциите да приемат общи правила за прилагане за приложение X към Правилника за длъжностните лица. Ако обаче дадена институция реши да направи това, трябва да се спазва процедурата, предвидена в член 110 от Правилника за длъжностните лица (тоест приемане като общи разпоредби за прилагане).³⁰

Приложение X, член 2 — Преместване на длъжностни лица на служба в трета държава

Две институции са установили подробни правила за прилагане относно преместванията на длъжностни лица чрез специална процедура, наричана „процедурата за мобилност“.

Приложение X, член 3 — Извънредно прилагане на приложение X към длъжностни лица, които временно са преназначени в централата

Две институции са установили общи разпоредби за прилагане относно отпускането на надбавка за образование на служителите, временно назначени в централата.

Приложение X, член 5, параграф 2 — Жилищно настаняване за длъжностни лица на служба в трети държави

Две институции са установили подробни правила относно осигуряването на жилищно настаняване на длъжностните лица.

Приложение X, член 10, параграф 3 — Надбавка за условия на живот

Две институции са приели подробни разпоредби относно надбавката за условия на живот. Една институция е приела общи разпоредби за прилагане по този въпрос.

Приложение X, член 23 — Възстановяване на наема на длъжностни лица на служба в трети държави

Две институции са установили подробни правила относно надбавката за квартира или възстановяването на наема.

³⁰ Вж. решение на Съда на Европейския съюз по дело C-427/18 P, *ЕСВД срещу Alba Aguilera и др.*, точка 77.

Комисията и ЕСВД приеха също правила за прилагане по следните въпроси, които са уредени в дял VIIIБ от Правилника за длъжностните лица и приложение X към този правилник: отпуск за почивка, валута и коефициент, възстановяване на разходите за длъжностни лица, назначени в трети държави, мобилност на договорно наети служители на ЕСВД, обезщетение за временно настаняване и разходи за транспорт, здравно осигуряване и осигуряване срещу злополука. Комисията също така прие правила за прилагане, приложими към служителите, работещи в представителството на Комисията в Гренландия, за които се прилагат разпоредбите на приложение X към Правилника за длъжностните лица поради специфичния статут на Гренландия.

През периода 2020—2023 г. Комисията и ЕСВД добавиха единствено правила за прилагане относно отпускането на надбавка за образование на служители, временно назначени в централата. Комисията също така прие правила за прилагане относно служителите, работещи в представителството на Комисията в Гренландия.

Дял IX: Преходни и заключителни разпоредби

Една институция е приела правила за прилагане относно компенсаторните плащания и общи правила за прилагане, свързани с пенсионните права.

Условия за работа на другите служители

Дял II — Срочно наети служители

Член 12, параграф 1, трета алинея — Подходящи мерки след установяване на значително неравновесие между гражданите на различни държави членки сред срочно наетите служители

Член 12, параграф 1, трета алинея позволява на всяка институция да приеме подходящи мерки, след като установи, че сред срочно наетите служители има значително неравновесие между гражданите на различни държави членки, което не е оправдано от обективни критерии. Тези подходящи мерки трябва да бъдат обосновани и не трябва да доведат до критерии за назначаване, различни от тези, основаващи се на качествата. Преди приемането на такива подходящи мерки органът, оправомощен да сключва договори за наемане на работа, приема общи разпоредби за прилагане. Към момента на финализиране на настоящия доклад все още няма институция, която да е приела такива разпоредби за прилагане.

Член 12, параграф 5 — Процедури по набиране на срочно наети служители

Пет институции са приели разпоредби за прилагане относно процедурите по набиране на срочно наети служители. **Две от петте институции обаче не са спазили изискването за приемане на такива правила под формата на общи разпоредби за прилагане, както се изисква съгласно член 12, параграф 5 от УРДС. Пет институции все още не са приели правилата за набиране на срочно наети служители.**

Член 28а, параграф 2 — Разпоредби за предоставяне на обезщетение за безработица на срочно наети служители

Няма институции, които да са установили разпоредби за предоставяне на обезщетение за безработица на срочно наети служители.

Член 28а, параграф 10 — Подробни правила относно предоставянето на обезщетение за безработица на срочно наети служители

Няма институции, които да са установили по взаимно съгласие подробни правила относно разпоредбите за предоставяне на обезщетение за безработица на срочно наети служители.

Член 42 — Условия за плащанията за придобиване или запазване на пенсионни права в държавата по произход

Няма институции, които да са установили условия за плащанията за придобиване или запазване на пенсионни права в държавата по произход на срочно наети служители.

Член 54 — Прекласиране на срочно наети служители — член 2, буква е) от УРДС

Всички агенции са приели общи разпоредби за прилагане на разпоредбите относно класирането на срочно наети служители (член 2, буква е) от УРДС) в следващата по-горна степен. Всички агенции, с изключение на една, са приели тези общи разпоредби за прилагане въз основа на предварително съгласие от страна на Комисията, докато една агенция е приела свои собствени, различни правила.

Член 56 — Назначаване и използване на срочно наети служители — член 2, буква е) от Условията за работа на другите служители

Всички агенции са приели общи разпоредби за прилагането на процедурите, уреждащи наемането и използването на срочно наети служители (член 2, буква е) от УРДС). Всички агенции, с изключение на две, са приели тези правила въз основа на предварително съгласие от страна на Комисията, докато две агенции са приели свои собствени, различни правила.

Някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, които засягат дял II от УРДС: Програма „Младши експерти“, обща политика за наемане и използване на срочно наети служители, прекласиране на срочно наети служители, мерки от социален характер, класиране в стъпка на срочно наети служители, условия на труд на срочно наети служители, шофьори, обезщетение за бременност и раждане, ранно пенсиониране.

Тематичните области, добавени през периода 2020—2023 г., засягат най-вече общата политика за назначаване на срочно наети служители и класирането в стъпка на срочно наетите служители.

Дял IV — Договорно наети служители

Член 79, параграф 2 — Използване на договорно наети служители

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане, уреждащи използването на договорно наети служители. Две институции са приели и други правила за прилагане по този въпрос.

Член 82, параграф 6 — Назначаване на договорно наети служители

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане относно процедурите за назначаване на договорно наети служители. Три институции са приели и други правила за прилагане по този въпрос.

Член 86, параграф 1 — Определяне на степента на договорно наетите служители

Всички институции са приели общи разпоредби за прилагане относно определянето на степента на договорно наетите служители. Една институция е приела и други правила за прилагане по този въпрос.

Член 96, параграф 2 — Разпоредби относно предоставянето на обезщетение за безработица на договорно наети служители

Няма институции, които да са установили разпоредби за предоставяне на обезщетение за безработица на договорно наети служители.

Член 112 — Условия за плащанията за пенсионни права, осигуряване за безработица, инвалидност, застраховка живот и здравно осигуряване в държавата, където последно е било осигурявано лицето

Няма институция, която да е установила условия за плащанията за пенсионни права, осигуряване за безработица, инвалидност, застраховка живот и здравно осигуряване в държавата, където последно е било осигурявано лицето.

Някои институции са приели също правила за прилагане относно следните въпроси, които засягат дял IV от УРДС: правила, приложими към служителите, наети съгласно националното законодателство, които не отговарят на условията за назначаване като договорно наети служители; оценка и прекласиране на договорно наетите служители; максимална продължителност на използването на временен персонал, конферентни преводачи със спомагателни функции, условия на работа на устните преводачи и мобилност на договорно наетите служители в делегациите.

Тематичните области, добавени през периода 2020—2023 г., се отнасят до прекласирането на договорно наети служители.

Дял V — Местни служители

Комисията и ЕСВД приеха други правила за прилагане относно условията за работа, метода за определяне и адаптиране на заплатите, социалното осигуряване на местните служители в делегациите и съвместните комитети по въпросите на местния персонал. Комисията също така прие правила за прилагане относно съвместните комитети по въпросите на местния персонал.

Дял VI — Специални консултанти

Една институция е приела правила за прилагане относно специалните консултанти.

Дял VII — Парламентарни сътрудници

Член 125 — Парламентарни сътрудници

Европейският парламент е приел чрез вътрешно решение мерки за прилагането на разпоредбите относно парламентарните сътрудници.

По отношение на сближаването по тематичните области на правилата за прилагане от посоченото по-горе се вижда, че няма допълнително сближаване между институциите през периода на докладване. По-голямо сближаване има по въпросите, по които мнозинството институции вече са приели правила през предходния период на докладване или преди това, като други институции са последвали примера им. Това важи по-специално за следните въпроси: видове длъжности и наименования на длъжностите, комитети, недопускане на тормоз, обучение, отпуск по лични причини, работно време, работа на непълно работно време, дистанционна работа, надбавка за

жилищни нужди чрез специално решение, командировъчни и служебни пътни разноски.

Известно по-ограничено сближаване бе постигнато също по въпроси, свързани със здравословните и безопасни условия, преместването, етика и почтеност, назначаването на висши длъжностни лица, годишния медицински преглед, заемите и авансите, дисциплинарното производство.

Темите, въведени от една или повече институции³¹ през периода на докладване, включваха отпускане на *допълнителна помощ за лица с увреждания*, работа от разстояние, *компенсаторно обезщетение за определени категории служители, работещи в Люксембург*, *жалби за тормоз, отнасящи се до членове на Европейския парламент*, обучение по собствена инициатива, *синдикални организации*, отпуск по семейни причини, отпуск в интерес на службата, професионална некомпетентност, *географски баланс*, отпуск по майчинство, отпуск по болест, отсъствия, годишен отпуск, командировъчни и служебни пътни разноски, *участие в разноските за обществен транспорт*, *дежурства съгласно член 56б от Правилника за длъжностните лица*, *специални разпоредби относно служителите, работещи в представителството на Комисията в Гренландия*, *надбавка за образование по време на временно назначаване в централата*, *програма „Млади експерти“ в Комисията*, политика за наемане на срочно наети служители и класиране в стъпка на срочно наети служители, както и прекласиране на договорно наети служители.

б) Регистър, воден от Съда на Европейския съюз

От февруари 2014 г. насам регистърът на правилата, приети от органа по назначаването и органа, оправомощен да сключва договори за наемане на работа, на всяка институция и агенция, е публично достъпен чрез интернет приложението „Комуникационен и информационен ресурсен център за администрации, предприятия и граждани (Circabc)“, който е достъпен чрез специален потребителски профил за Услугата за идентификация на Европейската комисия (ECAS).

Регистърът има следната документна структура:

Дял	Описание
1. Правилник за длъжностните лица и Условия за работа на другите служители	<i>Това са регламентите, приложими за длъжностните лица на Европейския съюз, и Условията за работа, приложими за другите служители на Съюза.</i>
2. Правила от общ характер	<i>Това са правила, приети от Съвета на Европейския съюз, или делегирани актове, приети от Европейската комисия за прилагането на Правилника за длъжностните лица, и са приложими по отношение на служителите на институциите и агенциите на Съюза.</i>
3. Правила, определени с общо съгласие	<i>Някои членове от Правилника за длъжностните лица препращат изрично, за тяхното прилагане, към правилата, определени по общо съгласие между институциите. Тези правила се приемат по абсолютно еднакъв начин от всяка институция, а председателят на Съда накрая</i>

³¹ Напълно новите тематични области, въведени през периода на докладване, са отбелязани с курсив.

	<i>установява общото съгласие на институциите.</i>
4. Общи разпоредби за прилагане (ОРП)	<i>Когато Правилникът за длъжностните лица изрично го предвижда, всяка институция приема свои собствени общи разпоредби за прилагане на членовете от Правилника за длъжностните лица след консултации с Комитета по персонала и след като получи становището на Комитета по Правилника за персонала. Някои текстове се приемат от институциите също под формата на общи разпоредби за прилагане, когато членовете на Правилника за длъжностните лица предвиждат „разпоредби за прилагане“ или когато нормативните разпоредби не са формулирани достатъчно подробно, за да се приложат пряко.</i>
5. Други правила за прилагане (ПП)	<i>Това са текстове, приети от всяка институция за прилагането на Правилника за длъжностните лица, и не са нито правила, определени с общо съгласие, нито общи разпоредби за прилагане.</i>

Правилата по всяко заглавие са организирани по институции, с обща директория за агенциите на Европейския съюз. Някои от институциите допълнително са организирани своите правила за прилагане в поддиректории по тематика.

Що се отнася до агенциите, техните правила за прилагане са представени в регистъра под заглавията „Общи разпоредби за прилагане (ОРП)“ и „Други правила за прилагане (ПП)“ в общата директория „Агенции на Европейския съюз“.

Директориите съдържат поддиректории за:

- „Предварителни съгласия на Комисията за ОРП с дерогации“ и „Предварителни съгласия на Комисията за ПП с дерогации“, описвани като *Съгласия, приложими за всички агенции. Съгласия, приложими за всички агенции. Съгласия, приложими за децентрализирани агенции и съвместни предприятия*. Тези поддиректории се подразделят на директории по тематика.
- „Съвместни предприятия“
- „Децентрализирани агенции“
- „Изпълнителни агенции“

Настоящият доклад се отнася за правилата, изброени в заглавия 3—5 в регистъра.

По отношение на тези правила след справка с регистъра се вижда, че всичките институции и агенции като цяло знаят за съществуването на регистъра и за изискването да въвеждат в него своите правила за прилагане. Нивото на изпълнение на изискването обаче е много различно за различните институции и варира в зависимост от вида на правилата.

Записите в регистъра са пълни, когато става въпрос за правила, определени с общо съгласие.

Що се отнася до общите разпоредби за прилагане, нивото на изпълнение, изглежда, е високо, тъй като всички институции са въвели правила. Въпреки това за някои институции регистърът съдържа повечето от общите им разпоредби за прилагане, докато за други остава непълен.

Обратното, когато става въпрос за други правила за прилагане, мнозинството от агенциите ³² и 5 от 10 институции са въвели своите правила в регистъра. За някои институции, записите са по-актуални, докато за други значителен брой правила за прилагане все още предстои да бъдат въведени. Две институции не са представили никакви правила за прилагане.

Предвид изложеното по-горе следва да се отбележи, че съдържанието на регистъра не е идентично със съдържанието на настоящия доклад, освен що се отнася до правилата, определени по общо съгласие.

Освен разликите, произтичащи от различното равнище на изчерпателност на въведената в регистъра информация, част от различията се дължат на спецификата на методиката, използвана в настоящия доклад. По-специално настоящият доклад съдържа само правилата за прилагане, които са били в сила през периода 2020—2023 г., докато в регистъра се съдържат също така правила за прилагане, които вече не са приложими през този период. Някои институции предоставят правилата на един езиков режим, докато други качват повече или всички налични езикови версии. Освен това някои институции са въвели отделно в регистъра изменящи правила на вече съществуващо правило, докато в настоящия доклад изменящите правила не се разглеждат като отделни правила. В този контекст следва да се отбележи, че Колегиумът на ръководителите на администрацията на всички институции предложи от регистъра да бъдат премахнати правилата за прилагане, които вече не са в сила, правилата да бъдат предоставяни във всички налични езикови версии, а регистърът да бъде актуализиран от всяка институция най-малко веднъж годишно.³³

СЪОТВЕТСТВИЕ

→ *Като цяло институциите и агенциите са спазили рамката на Правилника за длъжностните лица и УРДС.*

→ *В настоящия доклад не се посочват никакви системни или други бъдещи безпокойство проблеми.*

→ *В доклада се посочват (като цяло ограничените) области, в които институциите изостават от нормативната рамка.*

→ *Налице е допълнително сближаване между институциите в областите, обхванати от правилата за прилагане през периода на докладване. По-голямо сближаване има по въпросите, по които мнозинството институции вече са приели правила през предходния период на докладване или преди това, като други институции са последвали примера им. Известно по-ограничено сближаване се наблюдава и по други въпроси. Въведени са и няколко нови тематични области.*

³² Комисията обаче не беше в позиция да оцени дали са въведени всички имащи отношение правила на всички агенции.

³³ СА-D 3654/22.

→ Регистърът, воден от Съда, е функционален, но съдържанието му не е синхронизирано с настоящия доклад. Точният обхват на изискването за въвеждане на правилата за прилагане в регистъра трябва да се изясни и да се договори между институциите.

ДЯЛ 4. ОБОБЩЕНИЕ

В настоящия доклад се представя преглед на приетите в институциите и агенциите правила за прилагане на Правилника за длъжностните лица и УРДС, които са били в сила през периода между 1 януари 2020 г. и 31 декември 2023 г.

Докладът показва, че институциите разполагат с автономност, що се отнася до прилагането на Правилника за длъжностните лица и УРДС спрямо техните служители. Тази автономност се упражнява в рамките на правната уредба, както е предвидено в Правилника за длъжностните лица. Освен това Правилникът за длъжностните лица предвижда специфични механизми за постигане на общ междуинституционален подход винаги, когато въпросът изисква такова хармонизиране.

В доклада е показано, че институциите са използвали широко своите правомощия да приемат правила за прилагането на Правилника за длъжностните лица и УРДС, въпреки че органите по назначаването и органите, оправомощени да сключват трудови договори, на отделните институции са упражнили това правомощие в различна степен. Това може да се разглежда като отражение на различните административни ситуации и принципа на автономност на всяка институция в качеството ѝ на работодател, признат от правото на Съюза.

Следва да се отбележи, че настоящият доклад обхваща периода, който включваше пандемията от COVID-19 и който наложи на някои институции да приемат временни мерки, за да отговорят на нуждите на службата по това време, или дори да въведат правила за прилагане. Някои от приетите в този контекст правила за прилагане бяха разработени като преходна мярка. По този начин тези правила бяха приети и отменени през периода на докладване и не оказват пряко влияние върху общия брой на действащите правила за прилагане към края на периода на докладване. Освен това всички институции са приели нови правила относно работното време и хибридният режим на работа, които вероятно се основават на опита с гъвкавите начини на работа, натрупан по време на пандемията от COVID-19.

В доклада е показано известно допълнително сближаване между институциите по значителен брой тематични области на правилата за прилагане през периода на докладване, като например борбата срещу тормоза и етичното поведение.

В доклада е направен изчерпателен преглед на правилата за прилагане, приети в различните институции. Представени са всички правила за прилагане посредством обща методика. Това дава възможност за сравнителен подход между институциите, като по този начин се повишава прозрачността. Що се отнася до агенциите, докладът съдържа общ преглед и анализ на ефектите от механизмите за хармонизация, въведени през 2014 г.

Що се отнася до съответствието, въз основа на доклада може да се заключи, че при приемането на правила за прилагане органите по назначаването и органите,

оправомощени да сключват договори за наемане на работа, на институциите и агенциите като цяло са спазвали правната уредба, предвидена в Правилника за длъжностните лица и УРДС. В доклада не се посочват никакви системни или други бъдещи безпокойство проблеми. В него се посочват (като цяло ограничените) области, в които институциите изостават от нормативната рамка.

Съдът на Европейския съюз е създал регистър на правилата за прилагане, както е предвидено в член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица, считано от февруари 2014 г. Този регистър е публично достъпен и следва непрекъснато да се актуализира. В доклада е изведено заключението, че регистърът е функционален, но съдържанието му не е изцяло синхронизирано с настоящия доклад.

В перспектива службите на Комисията ще предадат настоящия доклад на административните ръководители на всички институции, което ще даде възможност на институциите да оценят своето съответствие с описаната в настоящия доклад нормативна уредба и да предприемат смятаните за необходими действия.

Следващият доклад, изготвен съгласно член 110, параграф 6 от Правилника за длъжностните лица, ще обхваща правилата за прилагане, които по принцип ще бъдат в сила в периода от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2026 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение I	Правила, приети по споразумение между институциите
Приложение II	Правила за прилагане в институциите
Приложение III	Консолидирана таблица за институциите
Приложение IV	Правила за прилагане в агенциите